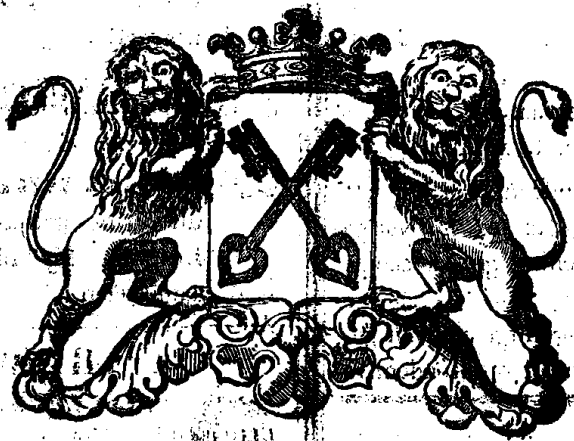

LEYDSCH

COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaterdag Avond.

MAANDAG, 6 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar, de afzonderlijke nummers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 4 December.

Zitting van den Gemeenteraad van heden.

Afwezig de HH. Bucaille, Hartvelt, ten Sande, Adriaans, van Outeren, Taets, Siegenbeek, Olivier en Leembruggen.

De Notulen der vorige Vergadering zijn gelezen en vastgesteld.

De Burgemeester deelt mede, dat zijn ingekomen de navolgende stukken, als:

1°. Eene dispositie van Gedeputeerde Staten dezer provincie van den 23sten Nov. II. B. N°. 7150 (3 Afr.) G. S. N°. 23 waarbij de gemeenterekening voor de dienst van 1851 wordt goedgekeurd.

Aangenomen voor kennisgeving, met magtiging op het Collegie van dagelijksch bestuur, om de bij die dispositie gevoegde nota van aanmerkingen te beantwoorden, en met verzoek van het verrigte in deze, nader aan deze vergadering rapport uit te brengen.

2°. Eene missive van den Algemeenen Kerkeraad, met daarbij behoorend besluit in zake het Huus-zittenhuis.

3°. Van de Commissie voor de verordeningen tegen wier overtreding straf is bedreigd, eene nieuwe redactie van de verordening op het keuren van vleesch en van de instructie voor de Keurmeesters.

Is besloten beide deze stukken ten inzage van de leden in de Leeskamer neder te leggen.

4°. Een adres van W. van Bonten, om ontslag met zijne betrekking als opziener over de straten. Is besloten dit adres na de behandeling der aan de orde gestelde stukken aan de orde van den dag te stellen.

5°. Een adres van de Directie der Grofmederij, tot het in gebruik erlangen van een stuk gronds op de Vestwal, bij gemelde fabriek gelegen.

Beide deze stukken ten fine van bericht en raad gesteld in handen van de Commissie van Fabricage.

6°. Eene missive van Bestuurders over het Werkhuis, daarbij verzoekende in de berekening van het verbruikte gas met Godshuizen te worden gelijk gesteld.

Wordt besloten dit stuk te stellen in handen van de Commissie over de Gasfabriek om bericht en raad.

7°. Een adres van den varkenshouwer G. P. van den Hart alhier, houdende klachten over het misbruik dat door sommige varkensslagers wordt gemaakt, sedert de afschaffing der belasting op de varkens, omtrent het niet doen schouwen van deze; zoodat de slagers daardoor in de gelegenheid zijn zoodanige varkens in te voeren en te slagen, die als nadeelig voedsel voor de gezondheid kunnen worden geacht; verzoekende dat van wege de regering hierin op de eene of andere wijze moge worden voorzien.

En is overeenkomstig het voorstel van den Burgemeester besloten, dit stuk te stellen in handen van de Commissie voor de verordeningen tegen wier overtreding straf is bedreigd.

8°. Een adres van D. S. Barnsteyn verzoekende om tot keurmeester van het vleesch benoemd te worden. Hieromtrent is besloten dit adres aan te houden, tot dat de verordeningen hier toe betrekkelijk, bij dezen Raad zullen zijn vastgesteld.

Eindelijk is nog door den Burgemeester medegedeeld, dat de Heeren Lazac en van Outeren hunne betrekking als Commissarissen over dezer Stads-Bank van Leiding hebben afgelegd, en dat de correspondentie hieromtrent gedurende 8 dagen ter visie in de Leeskamer ligt. De Burgemeester heeft vervolgens voorgesteld in de volgende vergadering tot de benoeming van nieuwe Commissarissen over te gaan; waarmede de vergadering zich heeft vereenigd.

Als nu is aan de orde der beraadslaging:

1°. Het geformuleerd mandaat voor de Commissie benoemd naar aanleiding van Art. 10 van het Raadsbesluit van 16 November II., betreffende het Huus-zittenhuis.

Dit stuk is met 15 stemmen aangenomen, hebbende het lid Luzac zich buiten stemming gehouden.

2°. De Adressen omtrent het planten van boomen:

a. Op de Papengracht en Papenstraat.

b. Op de Pieterskerkgracht.

Er is met 15 tegen 1 stemmen besloten geene boomen op de Papengracht en Papenstraat te planten.

Tegen heeft gestemd de Heer le Poole.

Voorts het adres tot het planten van boomen op de Pieterskerkgracht in behandeling gebracht zijnde, hebben 10 leden zich vereenigd met het afwijzend bericht dienaangaande van de Commissie van fabricage, terwijl 6 leden zich tegen dat afwijzend rapport hebben verklaard.

Voor het planten van boomen aldaar hebben zich verklaard de HH. Luzac, van der Hoeven, IJsselsteyn, van Kasthoven, le Poole en Groos.

Eindelijk stelt de Burgemeester aan de orde van den dag, het verzoek om ontslag door Willem van Bonten ingediend, boven vermeld.

En is met algemeene stemmen tot dit ontslag besloten.

Waarna de Vergadering is gesloten.

— Gisteren nacht is alhier ter stede in een huis aan de Hoogeweerd, bewoond door eene bejaarde weduwe en een paar vrouwelijke dienstheden, eene stoute diefstaf gepleegd van verschillende zilveren voorwerpen; de daders hebben zich den toegang tot de woning verschaft door middel van overklimming van eenen muur, waardoor zij in den tuin kwamen, hebben vervolgens den muur naast den stijl der tuin- of gangdeur doorgebroken, waardoor zij den grendel aan de binnenzijde konden wegschrijven; — de deur der tuinkamer waarin zich de zilveren voorwerpen bevonden, was ongesloten. De daders hebben ook nog getracht de deur eener zijkamer open te breken, doch zijn daarin gelukkig niet geslaagd. Tot nog toe zijn zij niet bekend, doch de politie zet haar onderzoek voort.

— De uitvoering der Soirée Musicale welke II. Donderdag avond in den Schouwburg alhier ten voordeele der Wed. van T. v. d. Meel heeft plaats gehad, heeft aller verwachting overtroffen. De solo-partijen werden door de Heeren Bremer, Froschhart, Heeren A. J. Wetrens meesterlijk voorgedragen. De Liedertafel *De Apollonster*, onder leiding van den zoo gunstig bekenden Directeur den Heer N. J. Wetrens handhaafde haren reeds bekenden roem, en mogt, even als bovengen. Heeren, de toejuichingen van het zoo talrijke publiek verwerven. De zuivere opbrengst der Soirée bedraagt de aanzienlijke som van f 660,56. Ct., zijnde de Schouwburg kosteloos afgestaan door den Heer A. van der Hoop Jrz., terwijl de kosten van huur der piano door een zeer geacht ingezetene dezer Stad zijn ingedragen; — de lijsten van intekening, alsmede de staat van uitgaven liggen ter bezigtiging bij den Heer Commissaris van politie W. Kemna alhier.

Zoo heeft Hij, die geene weduwen en wezen vergeet, veler harten tot weldadigheid bewogen. Behalve deze som is bij de Redactie aan giften f 70 ontvangen, die aan de Weduwe zijn ter hand gesteld. Wij brengen met haren naam aan 't publiek voor al die bijdragen, en aan de edele kunstenaars, die hunne talenten daartoe hebben willen aanwenden, haren innigen dank toe.

— Gisteren avond omstreeks 5 ure had te Voorschoten een treffend voorval plaats. Een landbouwer reed met zijnen met aardappelen geladen boerewagen op den straatweg van die gemeente naar Leiden, bij zich voor op den zitbank zijn zoontje hebbende zitten. Deze verliest onder het rijden zijn klompje, wil er naar zien, en valt voorover van den wagen met het ongelukkig gevolg, dat beide wielen van den wagen over zijn hoofdje gaan en hij oogenblikkelijk den geest gaf.

— Men verneemt dat er met den eersten trein van Amsterdam naar Rotterdam heden morgen eene vertraging heeft plaats gehad, doordien aan de Vinkbrug twee spijlen gebroken zijn, waardoor er eene kleine verzakking aan de eene zijde onstond; de volgende treinen zijn daardoor ook ongeregeld aangekomen. Ongelukken hebben er echter niet bij plaats gehad.

— De Gemeenteraad te Dordrecht heeft besloten tot de opheffing van de Latijnsche school en het oprigten van een Gymnasium, waarin tevens onderwijs zal worden gegeven aan hen, die zich voor de Akademiën te Delft en te Breda voorbereiden. Er zal daartoe een geschikt lokaal worden ingerigt, waarvan de kosten f 16,000 niet mogen te boven gaan.

— De vierde werkmans, die in de stoomfabriek te Sneek deerlijk was gewond, is ook na vier dagen hevig lijden gestorven.

— De staat der Ned. Bank was op 30 November als volgt; omlopende bankbiljetten f 72,373,320; saldo's van rekeningen-courant f 33,396,484.47; munt en muntmateriaal f 95,987,637.47.

Op den Hollandschen spoorweg zijn in November vervoerd 58,280 personen en is f 66,545 ontvangen; op den Rijnspoorweg vervoerd 25,788 personen en ontvangen f 43,507.

— Te Hamburg heeft men pennen van schildpad vervaardigd, die door hare meerdere buigzaamheid ver boven de stalen pennen te verkiezen zijn, en indien zij niet te hoog in prijs komen, sterke mededingers van deze zullen worden.

's GRAVENHAGE, 4 December.

Z. M. heeft op verzoek eervol ontslag gegeven aan J. A. Meursing, Burgemeester te Anlo.

— Z. M. heeft tot Procureur te Deventer benoemd Mr. H. Houck, Advocaat aldaar.

— Z. M. heeft den Kapitein C. W. Voet, van het reg. rijdende artillerie, op verzoek eervol ontslag uit de dienst verleend, met pensioen, den rang van Majoor en de vergunning om de activiteits-uniform te blijven dragen.

— Gisteren is bij de Regering de officiële kennisgeving ontvangen, dat het Keizerrijk in Frankrijk is afgekondigd.

— Men verneemt, dat HH. DD. HH. de Erf-Groothertog en Hertogin van Saxe-Weimar-Eisenach zich eerlang naar Italië zullen begeven, en vandaar naar Weenen vertrekken.

— De Hooge Raad der Nederlanden heeft, bij arrest van gisteren, uitspraak gedaan in zake van Mr. C. A. W. P. van Baerle, requirant in cassatie van een arrest van het Hof in Gelderland, van 25 October jl., waarbij hij voor den tijd van drie maanden geschorst is in zijne betrekking als Advokaat, ingaande 28 October jl., ter zake van het schrijven van Couranten-artikelen ten nadeele van den President der Arrond.-Regt. te Assen. De Hooge Raad heeft de uitspraak van voornoemd Hof bevestigd en besloten dat dit arrest zal worden medegedeeld aan den Procureur-Generaal van den Hoogen Raad en van bovengemeld Hof, en den requirant in de kosten veroordeeld.

— In dezelfde zitting van den Hoogen Raad, van heden zijn de pleidooijen gevoerd in zake de Heeren C. de Bruyn en Zonen, eischers, tegen HH. Burg. en Weth. der stad Nijmegen, verweerders, betrekkelijk het leggen van pijpen onder den grond der straten voor de gas-verlichting te Nijmegen. De Heer Advocaat Wintgens trad voor de eischers op, terwijl de Heer Advocaat Donker Curtius voor de verweerders het woord voerde. De conclusie van den Advocaat-Generaal Gregory is bepaald op 17 December.

— De Minister van Financiën heeft f 7.92 van een onbekende uit Maas-tricht ontvangen, ten behoeve van 's Rijks schatkist.

— De Minister van Justitie, ontwaard hebbende, dat sommige vreemdelingen, aan welke bij de wet naturalisatie is verleend, in het denkbeeld schijnen te verkeeren, dat het ligten der brieven van naturalisatie als aanneming derzelve zonde gelden, en dienvolgens verzuimd hebben, ingevolge art. 9 der wet van den 28sten Julij 1850 binnen 6 maanden volgende op den 20sten dag na de dagteekening van het *Staatsblad*, waarin de wet is geplaatst, voor het bestuur hunner woonplaats de verklaring af te leggen, dat zij de naturalisatie aannemen, door welk verzuim de hun verleende naturalisatie regtens zijn komen te vervallen, — heeft al de zoodanigen, welke in dat geval moesten verkeeren, uitgenoodigd zich vóór den 15^{den} Januarij tot den Koning te wenden, ten einde de Regering in de gelegenheid zij te beoordeelen, in hoeverre er termen zouden kunnen geacht worden aanwezig te zijn, dat verzuim door het indienen eener wetsvoordragt te herstellen.

— Gisteren avond heeft er een Ministerraad plaats gehad.

— In de residentie is aangekomen, en aan het hôtel Fuhri afgestapt, de Ridder Coopmans, Minister van Z. M. den Koning van Denemarken, bij de Hoven van Nederland en België.

— De afdeelingen hebben heden het ontwerp van wet wegens de conversie onderzocht.

Provinciale Staten van Zuidholland.

Zitting van Donderdag 2 December.

In deze zitting is de behandeling van het reglement voor het Hoogheemraadschap van Delfland, geheel ten einde gebracht, behoudens eene overstemming, die 's avonds nog moest plaats hebben, ten opzichte van een artikel, waarover de stemmen staakten en hetwelk in verband staat tot de verplichte inwoning van den Dijkgraaf te Delft.

— In de *voordracht* hebben, bij de herstemming over dit vraagstuk, de stemmen wederom gestaakt, zoodat volgens de bepaling van het Reglement van orde, het daartoe strekkende voorstel van den Heer de Sonnaville, als verworpen is beschouwd. Dienzelve is alzoo het beginsel aangenomen, dat ook de tegenwoordige Dijkgraaf van Delfland, die te 's Gravenhage woonachtig is, zijn verblijf te Delft zal moeten vestigen.

De vergadering is daarna door den Voorzitter, in naam des Konings, gesloten.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Vrijdag 3 December.

In deze Zitting zijn al de algemeene beraadslagingen over Hoofdstuk X der staatsbegroting voor 1853 (*Oorlog*) in Comité-Generaal voortgezet en goedgekeurd. Daarna zijn de afzonderlijke artikelen in openbare zitting behandeld, en nadat deze achtereenvolgens zijn goedgekeurd, is het geheele hoofdstuk met 43 tegen 20 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de Heeren: Storm, van der Linden, Jongstra, Verweij, Westerhoff, de Fremery, de Moraaz, van Hoevell, Ter Bruggen, Hagenholtz, van Wintershoven, Zyker, van der Heijde, de Lijmpens, van Eck, Hengst, ten Cate, Reinders, van Wylick, de Man en Haguenin.

De voortzetting der beraadslagingen over de begrotingswetten is bepaald op morgen, des namiddags ten één ure.

De Commissie van Rapporteurs voor de tien bij de Kamer aanhangige naturalisatie-wetten heeft daaromtrent haar verslag uitgebragt. De Kamer heeft beslist de behandeling dier ontwerpen vast te stellen na afloop van die over de reeds aan de orde gestelde wets-ontwerpen.

Voor de volgende zitting is aan de orde de beraadslaging over Hoofdst. XI, (*Koloniën*).

AMSTERDAM, 3 December.

Van onderscheiden zijden is melding gemaakt, dat concessie zou zijn verleend of toegezegd voor den aanleg van spoorwegen, leidende van Utrecht over Amersfoort en Zwolle tot Groningen; van Harlingen over Leeuwarden en Groningen tot de Hanoversche grenzen, en van Zwolle, zoowel over Almelo, Enschedé tot de Hanoversche grenzen, als langs den regter oever van den IJssel naar den Rijnspoorweg te Arnhem.

Indien wij wel onderrigt zijn, zijn er onderscheiden aanvragen tot het verkrijgen van zoodanige concessie gedaan, door verschillende ondernemingen, of liever door onderscheidene personen, die zoodanige ondernemingen in het buitenland willen of trachten tot stand te brengen, doch concessie of bepaalde toezegging tot concessie schijnt er niet op gevolgd. Alleen heeft de Regering, naar wij vernemen, zich bepaald tot eene verklaring, dat zij geneigd is den aanleg van spoorwegen in de Noordelijke gedeelten van het Rijk te bevorderen, zonder dat zij zich over de strekking of de wijze van uitvoering, in het voordeel van wie dan ook, heeft verklaard. (*Amst. Cour.*)

— De Heer Dr. Joannes Tideman, een der vroegere leerlingen van den Hoogleraar A. des Amorie van der Hoeven, heeft aan dezen, op het feest zijner 25-jarige ambtsvervulling, als feestgave aangeboden een werk, getiteld: *Historisch overzicht van de Catechetische literatuur der Remonstranten*.

Op het feestmaal jl. Maandag werd eene dichtertelijke ontboezeming voorgedragen, ontvloed aan den nog onvermoeid werkzaam geest van den grijsen Mr. M. C. van Hall, waarin deze den jubilaris in krachtige verzen wees op de afgelegde loopbaan, en hem eene heerlijke toekomst toonde.

— Heden morgen is hier een hevige brand uitgebarsten, in de Nieuwe Teertuinen, bij de Galgenbrug. Onmiddellijk werd er krachtdadige hulp toegebracht, doch op het oogenblik, 5 ure, is de brand nog niet gebluscht, en kunnen wij ook nog geen nadere juiste bijzonderheden nopens dezen ramp mededeelen.

HAARLEM, 3 December.

Bergsteren is voor de Arrondissements-Regtbank alhier eene niet-onbelangrijke zaak van ongewonen aard behandeld. Zij komt hierop neder:

Zeer kort nadat het geregtelijke onderzoek der verdenstering van goederen en gelden uit de Stads-Bank van Leening alhier was aangevangen, behelsde de *Nieuwe Rotterd. Courant* herhaaldelijk berichten uit Haarlem omtrent die zaak, welke afkomstig schijnt van eene berigtgever, welke meer daarvan wist, dan van algemeene bekendheid was. De Regter-commissaris heeft zijnen ambtgenoot te Rotterdam opgedragen, den uitgever van de genoemde Courant als getuige opteroepen, en hem aftevragen, van wien de bewuste berichten afkomstig waren. Den Heer Nygh, als getuige gedaagd, heeft geweigend de verlangde inlichting te geven, en is dien ten gevolge, overeenkomstig art. 68 van het Wetboek van Strafv. voor de Regtbank te dezer stede geroepen, om gehoord te worden over de reden zijner weigering.

In de openbare terechtzitting heeft de genoemde directeur, — na door den ambtenaar van het Openbaar Ministerie opmerkzaam te zijn gemaakt op de gewichtige en zeer onaangename gevolgen, welke eene voortdurende weigering om de verlangde getuigenis der waarheid af te leggen, voor hem kan hebben, — bij zijne weigering volhard, en als de gronden daarvan voorgedragen: 1° dat de vraag, welker beantwoording verlangd is, niet in verband staat met het misdrijf, 't welk onderzocht wordt; en derhalve hetgeen van hem gevraagd is, geene getuigenis is; — 2° dat hij, uit kracht van zijn beroep, als uitgever eener Courant, jegens zijne Correspondenten tot geheimhouding verbonden is, en dus, op grond van art. 65 al. 3 van het Wetboek van Strafvord., geene getuigenis behoeft af te leggen; — 3° dat art. 4 van het besluit van den Souvereinen Vorst van 24 Januarij 1814 hem het recht geeft om het stilzwijgen te bewaren, en alleen zich zelf aansprakelijk en verantwoordelijk te stellen voor de bewuste berichten.

De Ambtenaar van het Op. M. heeft daarop hoofdzakelijk aangemerkt: 1° dat de eerste grond — waarbij de beoordeeling van hetgeen bij het onderzoek van een misdrijf al dan niet noodig of dienstig is te weten, van den regterlijken beambte wordt overgebracht op den als getuige genoemde persoon — geene opzettelijke wederlegging behoeft; — 2° dat de comparant niet, uit hoofde van zijn bedrijf, valt in de uitzonderingen, bij art. 65 Wetb. Strafv. vermeld, nademaal deze bepaling alleen slaat op getuigen welke verplicht zijn de mededeeling van geheimen te ontvangen; en geenszins op personen, die vrijwillig mededeelingen van dien aard bekomen, en, ofschoon wettig bij overtenkomst zich vrijwillig tot geheimhouding verbindende, daartoe niet wettiglijk verplicht zijn; — 3° dat de bepaling van het besluit van 24 Jan. 1814, waarop de comparant zich beriep, ten dezen niet van toepassing is, vermits nu in 't geheel geene kwestie is van een geïncrimineerd geschied, noch van verantwoordelijkheid van een courancier, of drukker, maar van het onderzoek in eene strafzaak, 't welk de opsporing der waarheid en het ontdekken der schuld of onschuld van derden ten doel heeft; dat, ook indien het bewuste berigt zelf grond mocht opleveren tot vervolging, hetgeen nu niet het geval is, door het bekend zijn van den drukker of uitgever, geenszins zouden worden uitgesloten een onderzoek naar den schrijver en diens vervolging. — Ten slotte concludeerde het O. M. tot toepassing van den lijfddwang, volgens art. 68 Wetb. Strafvordering.

De uitspraak der Regtbank is bepaald op aanstaanden Dingsdag. (*H. C.*)

ENGELAND.

LONDEN, 1 December.

De *Times* behelst eene lijst van niet minder 120 leden van het nieuwe Parlement, tegen wier verkiezing, op grond van omkoopning of andere verkeerde practijken, bij het Huis bezwaren ingebracht zijn. Al de in deze petitiën beweerde feiten zullen, volgens de daartoe betrekkelijke wetsbepalingen, die laatstelijk strenger geworden zijn, worden onderzocht, en waarschijnlijk zal de vernietiging van verscheiden verkiezingen daarvan het gevolg zijn.

— De Minister van Koloniën heeft in het Lagerhuis verklaard dat het Be-wind op Ceylon zich, zooveel de met de inlanders vroeger aangegane verdragen toelaten, onttrekken zou aan al de nog bestaande gemeenschap of bemoeijng met de afgodsdienst aldaar; want de bevering dat Christenen door een met afgodendienaars aangegane verdrag niet gebonden werden, achtte hij een Christenvolk onwaardig. Onder anderen zoude de vermaarde reliquie, bekend onder den naam van de tand van Buddha, niet langer door de Engelsche overheid, maar door de priesters van Buddha worden bewaard; zullende echter de Regering daarvoor eene veilige bewaarplaats verschaffen.

— De Minister van Buitenl. Zaken heeft aan de belanghebbenden bij de door het Turksche gouvernement gewraakte geldleening der Bank van Constantinopel, op hun verzoek om zijne tusschenkomst ten hunnen behoeve, een ongunstig antwoord gegeven, daar de Regering tot beginsel heeft, zich te onthouden van werkdadige tusschenkomst bij geldelijke aangelegenheden ten gevolge van geldleeningen tusschen Britsche onderdanen en vreemde Staten aanhangig; dat de Regering overigens de geldschietters gaarne van dienst zoude willen zijn, maar vertrouwt dat het Turksche gouvernement hen be-hoorlijk zal schadeloos stellen.

— De artillerie wordt eerlang aanmerkelijk versterkt; men is reeds bezig met ammunitie-wagens voor 200 stukken veldgeschut, die voor het einde van den winter moeten gereed zijn.

— De betere verdediging der kusten wordt onafgebroken voortgezet; ook het eiland Wight zal versterkt worden. De Regering is voornemens om het getal der mariniers met 1500 man te vermeerderen.

— De land- en zeemagt bestaat uit 2 reg. lijfgarde te zamen 1303 man, 1 reg. garde grenadiers te paard en 7 reg. dragonders, te zamen 2333 man, de linie-ruterie, te zamen 3205 man. De gezamentlijke sterkte van het voetvolk beloopt 129,210 man. Buitendien heeft men nog de onlangs opge-rigte milicie, waarvan reeds 80,000 man is ingeschreven. De artillerie be-staat uit 11,299 man met 126 staf- en andere officieren. De zeemagt heeft 2 Admiraals, 3 Vice-Admiraals, 5 Schouten-bij-Nacht, 66 Kapiteins van linieschepen, 99 comedoors, 431 Luitenants van linieschepen en 25,541 ma-trozen. Het corps der zee-soldaten telt 332 officieren van allen rang en 9184 manschappen, behalve nog 1452 zee-kanonniers. Er zijn 24 linieschepen van den eersten rang, 38 van den tweeden rang, 26 van den derden rang en 35 van den vierden rang, voorts 84 fregatten, 19 brikken en 134 kleinere vaar-tuigen; al deze schepen voeren te zamen nagenoeg 13,121 stukken geschut. Vervolgens komt de stoomoorlogsmagt, bestaande uit 3 linieschepen, 29 fre-gatten, 64 schooners, 49 kanonneerbooten, 5 sleepscheper, 2 jagten en 6 pakethooten.

— Er worden langs de noordkust des lands buitengewoon veel walvisschen gezien, hetgeen veel later is dan anders wel eens het geval was.

BELGIE.

BRUSSEL, 3 December.

Den 1sten heeft de Senaat het wets-ontwerp tot conversie der 5 pct. staats-schuld, zonder beraadslaging eenparig aangenomen. De Koning heeft de wet terstond bekrachtigd.

FRANKRIJK.

PARIS, 3 December.

Woensdagavond te half negen ure heeft het Wetgevend Ligchaam zich naar St. Cloud begeven. Het was voorgestaan door den Senaat. Kwartier voor negen ure kwam de Keizer vergezeld van zijn oom Jerome en Prins Napoleon Bo-naparte, en omringd van de Ministers, de Senatoren en Afgevaardigden.

Nadat hij op den troon was gezeten heeft eerst de Heer Billault, Voorzitter van het Wetgevend Ligchaam en daarna de Heer Mesnard, eerste Onder-Voor-zitter van den Senaat, eene rede gehouden.

Daarop heeft de Keizer de volgende rede uitgesproken:

»Het nieuwe rijk dat gij heden inwijdt, heeft niet, als zoo velen in de ge-schiedenis, het geweld, de overwinning, de list tot oorsprong; het is de uit-komst van den wil des volks, met bedaardheid bevestigende wat te midden der bewegingen was gegrondvest.

Ik ben doordrongen van erkenenis jegens de natie die 3 malen in 4 jaren mij door hare stemmen heeft ondersteund, en telkens haar getal stemmen vermeerderd heeft om mijne magt te doen toenemen.

Maar hoe meer de magt in uitgestrektheid en levenskracht wint, hoe meer zij verlichte mannen behoeft, zooals degenen die mij dagelijks omringen, onafhankelijke mannen, zooals degenen aan wie ik mij wend om door hante raadgevingen te helpen, om mijn gezag binnen de juiste grenzen terug te brengen, zoo het er zich ooit van kon verwijderen.

Ik neem van heden af met moed den naam aan van Napoleon III, omdat het volk mij dien reeds in zijne toejuichingen heeft gegeven; omdat de Senaat dien wettig heeft voorgesteld en de geheele natie dien heeft bekrachtigd.

Wilt dit zeggen dat ik, dien titel aannemende, in de dwaling vervall welke den Vorst wordt verweten die, van de ballingschap terug gekeerd, al wat gedurende zijne afwezigheid was gedaan voor nietig en van onwaarde verklaarde? Verre van mij dergelijke afdwaling! Niet alleen erken ik de Regeringen die mij zijn voorgegaan, maar ik erf, eenigermate, van 't geen zij goeds of kwaads hebben gedaan; want de Regeringen zijn, in weerwil van eenen verschillen-den oorsprong, omtrent hunne voorgangers aansprakelijk.

Maar als ik alles aanneem wat de geschiedenis ons sedert vijftig jaren met zijn onwrikbaar gezag overbrengt, dan was het mij te minder geoorloofd, om de roemrijke Regering van het hoofd van mijn geslacht en de regelmatige hoewel vlugtige titels van zijnen zoon, dien de Kamers met de laatste pogin-gen eener overwonnenen zocht voor het vaderland huldigden, met stilzwijgen voorbij te gaan.

De titel van Napoleon III is dus geene verjaarde aanmatiging van een vorstelijk huis, die eene beleediging zou schijnen voor het gezond verstand en de waarheid. Hij is een eerbewijs aan eene regering die wettig was en aan welke wij de schoonste bladzijden onzer nieuwe geschiedenis verschuldigd zijn. Mijne regering dagteekent niet van 1815, zij dagteekent van het oogenblik zelf, waarop gij mij de stemmen der natie deed kennen.

Ontvangt mijne dankbetuigingen M. M. H. H. de Afgevaardigden, voor den luister die gij aan de uiting van den nationalen wil hebt bijgezet, door dien blijkbaarder te maken door 'uw onderzoek, indrukwekkender door uwe ver-klaring.

Ik bedank ook U, Senatoren, dat gij de eersten hebt willen zijn om mij uwe gelukwenschingen te brengen, zoo als gij de eersten geweest zijt om den volkswil te formuleren.

Helpt mij allen om op dezen door zoo vele omwentelingen omgewoelden grond eene duurzame regering te vestigen, die de godsdienst, de regtvaardigheid, de eerlijkheid, de liefde tot de lijdende klassen tot grondslagen heeft. Ont-vangt hier mijnen eed, dat mij niets te kostelijk zal zijn ter bevestiging van de welvaart des vaderlands; dat ik, hoewel vrede handhavende, in niets zal toegeven dat de eer en waarheid van Frankrijk leide.

Gisteren namiddag heeft de nieuwe Keizer zijn intogt in deze stad ge-daant. De Keizer vertrok te 12 ure van St. Cloud, begeleid door een regiment ruterie. Bij den intogt opende eene menigte ruterie den troon. Daarna volgde het militaire huis des Keizers, de Keizer, te paard gezeten en wedervan door veel ruterie gevolgd. Van de porte Maillot tot aan het kasteel der Tuilerien, was aan de eene zijde eene linie der burgerwacht en aan de andere, eene linie, bestaande uit de infanterie van het leger van Parijs geschaard. De trein pas-seerde den tuin, zich begevende naar het plein voor het paleis, waar de Keizer over de aldaar geschaarde troepen eene wapenschenw hield en daarna op het balkon van het kasteel verscheen, omringd door al de leden van zijne familie.

Er heerschte algemeene geestdrift. Men merkte op, dat hij regts en links door gebaren dank betuigde voor de lieden van het vaderland. Leve Na-poleon III! die van alle kanten opgingen. Des avonds is de stad verlicht geweest. De goede orde is overal bewaard gebleven.

De groote ontvangst op de Tuilerien was allerluisterrijkst. Heden zal de Wetgevende Vergadering eene buitengewone zitting houden, ten einde eene mededeeling van de Regering te ontvangen. Tot Senatoren zijn benoemd de Heer Abatucci en de Generaal Carrelet.

Tot Maatschalken zijn benoemd de Generaals Magran, Armand en Cas-tellane. Alle Besluiten zullen voortaan uitgevaardigd worden in naam van »Napoleon III, door de gracie Gods en den wil der natie Keizer der Franschen». Er is kwijtschelding verleend aan alle manschappen der nationale garde, die tot disciplinaire straffen veroordeeld waren, alsmede voor alle drukpersvergriffen, ook zijn nietig verklaard de waarschuwingen, die aan sommige dagbladen zijn gedaan. Aan alle onderofficieren en soldaten zijn wegens de plegtigheid van den dag, gratificaties geschonken. Aan 200 personen, die naar Algerie ver-bannen zijn, is vermindering of algeheele kwijtschelding van straf verleend.

— In Algerie hebben de troepen een oproerigen volkswam in Laghouate streng getuchtigd, hien 2000 kamelen, 20,000 schapen ontnomen en in een gevecht 200 man gedood.

SICILIE.

De uitbarstingen der Etna duren niet alleen onophoudelijk voort, maar nemen in hevigheid toe; de lavastroomen breiden zich af meer en meer uit.

PRUISSEN.

BERLIN, 1 December.

In de aanspraak waarmede de Graaf von Rittberg, tot Voorzitter der Eerste Kamer gekozen, zijne betrekking aanvaardde, hield hij het volgende voor: »Wegens gebrek aan overeenstemming der in het vorige jaar gehouden be-raadslagingen van de beide Kamers, bevindt het land zich nog in een overgangs-tijdvak, en met dit Huis is zulks in nog hoogere mate het geval dan vroeger. De moeilijkheden zijn nog niet door de wet verfaand, en om eene veilige haven te bereiken, moeten de klippen nog met voorzigtigheid vermeden wor-den. Ik noodig u derhalve uit aan uwe werkzaamheden de grootste aan-daacht te wijden; voor gevoelens die met de uwe strijdig zijn, het oor niet te sluiten, maar met volharding het hoofddoel, overeenstemming tusschen Ko-ning en Vaderland, voor oogen te houden. Laat ons het goede regt als grondslag der staatsbelangen beschouwen, en het gewigt der omstandigheden met kalmte in overweging nemen. Wij hebben gisteren op eene gewijde plaats plaatsen voor onzen arbeid gezocht, maar wij willen ook hier beken-nen dat aan Gods zegen alles gelegen is. God zal onze zwakke krachten schragen, ons ondersteunen en ons het nodige licht geven.»

Onlangs was gemeld geworden dat de Prins Puckler Maskau tot de R. K. kerk was overgegaan; de Prins heeft thans bij een eigenhandig schrijven dit bericht weersproken.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHEN HOOGESCHOOL.

Den 3den December de Heer A. den Bandt, van Dordrecht, in de Rechten, na verdediging van zijn Specimen: *de Prærogative Jurisdictionis*.

ADVERTENTIE.

BESTUURDEREN VAN HET WERKHUIS geven bij deze kennis dat de Inrigting zal geopend worden op Maandag 13 December, 's morgens ten acht uur in een deel van het Caccia Gasthuis, waarvan de ingang is in de Dolfhuissteeg.

Met verwijzing naar hunne Missive van Augustus dezes jaars, bedyken zij het daarin vermelde, dat, om het gewenschte doel te bereiken, de meest mogelijke medewerking der Ingezeten noodig is, die nu met gerustheid kunnen zeggen: »Gij behoeft niet ledig te loopen en te bedelen, ga naar het Werkhuis, daar zal men u werk om brood verschaffen.»

Bestuurderen voornoemd,

B. F. KRANTZ, *President*.

H. P. C. STOFFELS, *Secretaris*.

De tijd van het verblijf in het Werkhuis is van 's morgens acht tot 's avonds zeven uur.

LEYDSCH SCHOUWBURG.

Koninklijke Hollandsche Tooneelstukken onder Directie van de Heeren A. PETERS en J. EDUARD DE VRIES, op Maandag den 6den December 1852.

No. 3 van het Abonnement.

Lazaro de Veehoeder, of Misdaad en Wraak, Historisch Tooneelstuk in vier bedrijven en een Voorspel, naar het Fransch van BOUCHARDT, (*Lazaro le Pâtre*), door den Heer H. TIGGELAAR, gevolgd door: *De Zeekapitein en zijne Vrouw*, Blijspel met Zang, in één bedrijf, naar het Fransch.

Aanvang ten half zeven ure.

Prijzen der Plaatsen: Loge f 2.00. Amphitheater f 1.50. Bak f 1.20. Galerij f 0.50.

De plaatsen kunnen besproken worden aan den Schouwburg op den Speeldag, des morgens van 10 tot 1 ure, mits betalende 10 cents voor het bespreken van iedere plaats.

SEMPRE CRESCENDO.

CONCERT TEN BEHOEVE DER LEYDSCHEN ARMEN.

Op Dingsdag 14 December 1852, in den SCHOUWBURG.

De aanvang is ten half zeven ure precies, terwijl de Deuren niet vóór half zes ure zullen geopend worden.

De Toegang-Kaartjes zijn, tegen betaling van f 1.40, ook te bekomen ten Kantore van de Boekhandelaars D. en MORTIER en ZON, van des voormiddags 10 tot des namiddags 5 ure, en bij J. ROBERT, op de Bredestraat, Wijk IV, No. 223, terwijl de Programma's op den avond van het Concert zullen worden uitgereikt.

De Ondergeteekende berigt, dat op Maandag den 6den December, **MITSINGEN** van het Nutsakkoord gelykt. Alsook Versch aangekogen Brusselsch **FARO** en **LAMBERK**.

C. F. MULLER,

Bierhuis Oude Vest.

Men wenscht een **JONGELING** van goeden huize, oud 20 jaren, niet onbekend met **Administrative Zaken** en bedreven in Engelsche, Fransche en Duitsche Talen, van vroegere werkzaamheden, ijver en goed gedrag zeer voldoende inlichtingen kunnende geven, binnen deze stad of hare onmiddellijke nabijheid op eenig Administratief of Industrieel Kantoor tegen minig salaris geplaatst te zien. Reflecterende gelieven zich te adresseren aan het Bureau van dit Blad onder Letter T.

Twee **GENEESKUNDIGEN** **MANISISTEN**, op de Bredestraat, nabij het Noordeinde. Te berisgen aan het Bureau dezer Courant.

219de Staats-Loterij.

Ten Kantore van H. VAN ROMBURGH, op de Turfmarkt, waar in de 218de Loterij zijn getrokken de volgende Kapitale Prijzen:

Op No. 15597 f 50,000.	Op No. 15679 f 1,250.
» » 15124 - 20,000.	» » 15233 - 1,000.
» » 15683 - 5,000.	» » 15770 - 1,000.
» » 15391 - 2,500.	» » 16757 - 1,000.
» » 6484 - 2,500.	» » 10998 - 1,000.

Zijn voor bovengemelde Loterij weder te bekomen **HEELE EN GEDELTEN** VAN KOOPLOTEN. De Trekking begint op den 27den December aanstaande.

Bij D. NOOTHOVEN VAN GOOR, te Leyden, komt van de Pers de 1ste en 2de Afl. van het **Prachtwerk**:

BIJBELSCH FAMILIEN,

Naar het Engelsch door

C. W. VAN DER POT.

Predikant te Leyden.

Het Prachtwerk: *Bijbelsche Familien*, zal compleet zijn met 9 Afl. De prijs per Afl. is niet meer dan 60 Cents. Elke Afl. wordt opgeluisterd door 2 buitengemeen fraaije Staalgravures.

BEURTSCHEPEN.

LADING LIGGENDE TE LEYDEN EN DE HAVEN.

Naar	Zwolle,	Maandag	6 December	12 uur,	Schipper
»	Alkmaar,	Woensdag	8	» 9	» L. KROON.
»	Amersfoort,	»	8	» 11	» J. HOUTZAGER.
»	Sneek,	»	8	» 11	» S. DE VRIES.
»	Deventer,	Donderdag	9	» 12	» G. GOOSENS.
»	Zutphen,	»	9	» 12	» J. GOOSENS.
»	Kampen,	»	9	» 12	» K. ROZENDAAL.
»	Hoorn,	Vrijdag	10	» 10	» J. RAJER.

Alle Goederen zullen desverkiezende bij den Besteller C. VAN DORSTEN in 't Veerhuis tot de eerst afvarende gelegenheid aangenomen worden, als voor geheel Noordholland, Gelderland, Overijssel, Friesland, Groningen, Drenthe, enz. — De vertrekuren zijn opgegeven volgens de Reglementen, echter komen sommige schepen wel eens later door.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaterdag 4 December. Van f 36 tot f 39.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaterdag 4 December.

Oude Witte Tarwe f 10.00 tot f 10.40. Nieuwe Tarwe f 8.00 tot 9.00. Oude Rogge f 7.00 tot f 7.30. Nieuwe Rogge f 6.80 tot f 7.00. Gerst f 5.00 tot f 5.30. Haver f 3.20 tot f 3.30. Paardeboonen f 5.60 tot f 5.80. Duiveboonen f 6.40 tot f 6.60.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 3 December.

	Langst. Koers.	Kortst. Koers.	Schietven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld a 2½ pCt.	65	65½	65
Dito Certificaten 3	77½	78	77½
Dito dito 4	96½	97	96½
Amortisatie Syndicaat 3½	—	—	—
Handelmaatschappij 4½	119	120½	120
O. L. Leening 4	96½	96½	96½
Dito Hall. Spoorweg	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg 4½	—	—	—
Haarlemmermeer 5	—	—	—
FRANKRIJK, Certif. 3	—	—	—
Dito dito 5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPEL 1798 en 1816 5	108½	108½	108½
Dito dito 1828 en 1829 5	107½	107½	107½
Cert. bij dito 1831 en 1833 5	97	—	—
Dito 1840 4	91½	91½	91½
Dito bij STIEGLITZ & Co. 4	91½	91½	91½
Dito dito Nieuwe 4	—	—	—
Inschrijving in Assign. 6	71½	—	—
Certificaten van dito 6	71½	—	—
POLEN, Obligatiën 4	85½	—	—
Dito Aandeelen met Loten. f. 250 f	—	—	—
Dito dito 1835 . . . . . 500 f	163	—	—
SPANJE, Obligatiën . . . . . a 1 pCt.	24½	24½	—
Dito Obligatiën 3	—	—	—
Dito Binnenl. a 6 m. 3	44½	—	—
Bewijzen Coupons 3½	—	—	—
OOSTERRIJK, W. B. bij Goll. 5	—	—	—
Dito 4	70	—	—
Dito Metall. 5	78½	78½	—
Dito Nieuwe 5	92	92½	92½
Dito 1847 . . . . . 2½	40	41½	—
BELEI, Banc. 2½	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD 2½	54½	54½	54½
BRAZILIE, 1824 100 £ 5	100½	—	—
PORTUGAL, te Londen 5	41½	41½	41½
Dito dito 4	38½	38½	38½
VENEZUELA, ... 3½	40½	—	—
MEXICO, ... 5	24½	24½	24½
AMERIKA, Bankactien	—	—	—
Braz. 1839, £ 100, 5 pCt. 102½.	—	—	—

Koers van het Geld. Beleming 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is f 9.75 à 85.

Te Leyden ter Boekdrukkersj van J. G. LA LAU.